



## DALANE TINGRETT

### DOM

---

**Avsagt:** 19.10.2010 i Dalane tingrett,  
**Saksnr.:** 10-079843TVI-DALA  
**Dommer:** Sorenskriver Svein Eikrem  
**Saken gjelder:** Gyldigheten av vedtak om tilbakekalling av bevilging som våpenhandler

---

Alm Våpen & Villmark AS v/styrets leder Advokat Jone Staalesen

**mot**

Staten v/Justis- og politidepartementet Advokat Tolle Stabell

---

## DOM

Saken gjelder spørsmål om Politidirektoratets vedtak av 06.09.2010 om tilbakekall av Alm Våpen & Villmark AS sin bevilling som våpenhandler er gyldig.

### Framstilling av saken

Saksøker Alm Våpen & Villmark AS, heretter kalt ALM, er en virksomhet som driver blant annet innkjøp av ulike typer salongrifler for ombygging og salg av såkalt ”heldempet rifle”. Ombyggingen skjer ved at geværløpet kappes av for påmontering av en lyddemper i to ledd. Denne lyddempere kan demonteres for vedlikehold av våpenet.

Stein Otto Alm er styrets leder og innehaver av virksomheten ALM. Han er utdannet våpenmekaniker fra hærens yrkesskole for våpenteknisk befall. Stein Otto Alm startet ALM i 1985 som børsemakerverksted. I 1985 fikk Stein Otto Alm bevilling fra Egersund politistasjon til å drive handel med skytevåpen eller ammunisjon. Han fikk videreført samme bevilling 09.12.2004 fra Rogaland politidistrikt, heretter kalt RPD. ALM fikk i 1995 godkjenning som lærebedrift i børsemakerfaget som børsemaker. ALM har i dag tre fulltidsansatte som driver med produksjon og salg av blant annet heldempet rifle. Etter det opplyste er det i årenes løp solgt ca 6 000 slike rifler. ALM sin heldempet rifle utgjør ca 10 % av landsomsetningen av salongrifler og ca 50 % av omsetningen til ALM.

Politiet fikk rettens tillatelse til ransaking av ALM sine lokaler i 1987. Politiet beslagla fire rifler, fordi våpnene var vesentlig endret eller under ombygging for å bli vesentlig endret. Stein Otto Alm brakte spørsmålet om adgang til beslag av våpnene inn for Dalane forhørsrett. I kjennelse av 25.08.1987 ble beslaget opphevet, fordi retten fant at de straffeprosessuelle vilkår for beslag ikke var oppfylt.

I forbindelse med at en kunde fikk tilbakekalt sitt våpenkort for en heldempet rifle kjøpt hos ALM, opplyste Politidirektoratet, heretter kalt POD, i brev av 02.09.2009 til Søndre Buskerud politidistrikt at kunden bare fikk beholde våpenkortet under den forutsetning at våpenet ble påsatt et løp som tilfredstilte våpenforskriftens krav til minstelengde. I brev av 02.09.2009 opplyste POD til RPD at ALM solgte rifler med for kort løpslengde.

Den 26.03.2010 foretok politiet en varslet kontroll av våpen i ALM sine lokaler. Kontrollen avdekket salg av heldempede rifler av typen Brno 452, Ruger 10/22 og Browning T-bolt. Kontrollmålingene viste at samtlige løp var i underkant av 300 millimeter, mens løpslengden med heldemper var fra 448 til 525 millimeter.

I brev av 22.04.2010 bad POD RPD vurdere om de riflene som ALM har omsatt tilfredstiller de krav som våpenforskriften setter med hensyn til løps- og total lengde. RPD skulle avgjøre saken i første instans.

RPD sendte i brev av 05.05.2010 pålegg til ALM om opphør av salg av ulovlig skytevåpen og forhåndsvarsel om tilbakekalling av bevilling til å drive handel med skytevåpen eller ammunisjon, jf våpenloven § 35 og forvaltningsloven § 16. RPD viste til at våpnene var i strid med våpenforskriften § 4 annet ledd, jf § 2 første ledd, samt at det ikke forelå tillatelse fra politiet til nedkorting av løp, jf våpenloven § 8 tredje ledd. Det ble også vist til at ALM ikke hadde fulgt politiets pålegg om å opplyse hvem som hadde kjøpt slike våpen. ALM fikk frist til innen 31.05.2010 for eventuell uttalelse i saken.

ALM tok ut stevning i nærværende sak 19.05.2010 med påstand om at RPD sitt pålegg om at ALM må stanse salg av heldempede rifler er ugyldig. Samtidig ble det begjært midlertidig forføyning med påstand om at ALM kunne fortsette sin næring ved produksjon og salg av heldempede rifler inntil rettskraftig dom i hovedsøksmålet forelå. Samme dag avga ALM uttalelse til RPD om forhåndsvarselet.

I tilsvar av 18.06.2010 nedla staten v/Justis og politidepartementet, påstand om frifinnelse i hovedsøksmålet og at begjæringen om midlertidig forføyning skulle avvises, subsidiært ikke tas til følge.

Under saksforberedelsen trakk ALM begjæringen om midlertidig forføyning.

RPD gjorde 21.07.2010 vedtak om tilbakekalling av ALM sin bevilling til å drive handel med skytevåpen eller ammunisjon. I vedtaket ble det vist til at heldempede rifler var i strid med våpenforskriften § 4 annet ledd, at våpnene var tilvirket uten at det forelå tillatelse fra politiet etter våpenloven § 8 tredje ledd og at ALM har drevet virksomhet uten børsemaker bevilling siden overgangsordningen gikk ut 01.12.2006.

I brev av 23.07.2010 påklaget ALM vedtaket til POD, og anførte at våpnene ikke var i strid med våpenforskriften § 4 annet ledd, at ombyggingen av våpnene ikke krevde politiets tillatelse etter våpenloven § 8 tredje ledd og at ALM hadde nødvendig bevilling som børsemaker.

POD tok ikke klagen fra ALM til følge i vedtak av 06.09.2010. I klagevedtaket viste POD til at ALM over lengre tid hadde omsatt skytevåpen hvor våpenets pipe har blitt nedkortet til langt under lovlig minstelengde. POD hevdet at lyddempere ikke faller inn under betegnelsen pipe og derfor ikke kunne inngå i målingen av pipelengden. Det samme gjaldt påskrudd lyddemper som kunne fjernes som på heldepempet rifle. POD viste til at ALM hadde foretatt vesentlige endringer av våpen som krevde politiets tillatelse etter våpenloven § 8 tredje ledd. Til slutt viste POD til at ALM har foretatt endringer av våpen

uten å ha bevilling som børsemaker. POD hevdet at ALM viste en holdning til gjeldende regelverk som ikke var forenlig med det å kunne virke som våpenhandler, og at overtredelsene hver for seg var så grove at tilbakekalling av bevilling til å drive handel med skytevåpen bør skje, jf våpenloven § 35. Partene er enige om at klageinstansen sitt vedtak er tvistegenstanden i nærværende sak.

Hovedforhandling ble avholdt 20.09.2010 ved Dalane tingrett. Saksøker, v/ Stein Otto Alm møtte og avga forklaring. Seksjonssjef Steinar Talgø i POD møtte som partsrepresentant for staten og avga forklaring. I tillegg ble det ført vitner, dokumentbevis og realbevis slik det fremgår av rettsboken.

### **Saksøkerens påstandsgrunnlag**

Spørsmålet er om Alm sine heldempede rifler skal defineres som rifle eller pistol etter våpenforskriften § 2 og § 4 annet ledd, siste setning.

Den nye våpenforskriften § 2 som trådte i kraft 01.07.2009 har eksakte målelengder som kriterier for om våpenet skal defineres som rifle eller pistol. Våpenforskriften § 4 annet ledd siste setning sier at "Pipelengden på heldempet rifle måles med lyddemperen påmontert". Bakgrunnen for denne setningen var Alm sin oppfinnelse som han kalte heldempet rifle, hvor løpet kunne demonteres for pussing av våpenet.

En naturlig forståelse av ordlyden i forskriften tilsier at Alm sine rifler faller inn under unntaket i siste setning i forskriften § 4 annet ledd. Forklaringen til Tønnesen og Grønnæs støtter at denne setningen i våpenforskriften ble tatt inn for at Alm sine våpen skulle måles som rifler etter våpenforskriften § 2.

POD sin forståelse av forskriften kan ikke være avgjørende i vurderingen av ulike rettskilder. Deres forståelse medfører at lyddemperen må være en integrert del av løpet og at dette løpet med lyddemper ikke kan demonteres. Det medfører at Alm sine heldempede rifler blir i våpenforskriftens forstand definert som pistoler.

Forskriftens § 4 annet ledd siste setning må tolkes som en spesialregel og unntaksregel som går foran den generelle regel i forskriftens § 4. Siste setning i forskriften blir da et unntak fra unntaksregel om måling av skytevåpenets total lengde og løpslengde.

Legalitetsprinsippet tilsier at ordlyden må gis fortrinn fremfor rundskriv før forskriften trådte i kraft. Formålet om at kriminelle ikke skal misbruke Alm sine heldempede våpen er ikke reelt, fordi kriminelle kjøper ikke slike våpen når de selv lett kan forandre lengden på andre våpen. Retten må legge vekt på at forskriften ble vedtatt etter en grundig prosess med fagspesialister og representanter fra POD som gav forskriften legitimitet.

Et tilbakekall av bevilling som våpenhandler er et alvorlig inngrep for Alm som har hatt dette som næring i 25 år. Alm sin virksomhet sysselsetter tre andre personer, og disse vil miste levebrødet sitt om POD sitt vedtak blir opprettholdt.

POD sine rundskriv før nåværende våpenforskrift har svært begrenset rettskildemessig betydning. Det er enkeltpersoner i POD som i stor grad har utformet disse. Bakgrunnen for ordlyden i forskriftens § 4 annet ledd siste setning har ikke sammenheng med disse tidligere rundskrivene, fordi forskriften bygger på et nytt selvstendig materiale. Det er ingen kodifisering av tidligere rundskriv. Det vises blant annet til POD sitt rundskriv av 2004/10 som viser en annen forståelse enn den som POD anfører om nåværende våpenforskrift. De tidligere rundskriv gir derfor ingen veiledning.

Saken reiser videre spørsmål om Alm uten politiets tillatelse har foretatt en vesentlig endring av våpenets karakter eller beskaffenhet, jf våpenloven § 8 tredje ledd. Lovens ordlyd viser at det rettslige utgangspunktet er at det er tillatt å endre våpen, men ikke vesentlige endringer.

Hensynet bak regelen var at man ikke skulle omgå lovens bestemmelser ved ombygging av våpen, for eksempel rifle til pistol, avsaget hagle eller automatgevær til gevær med enkeltskudd. Lovens forarbeider viser at det dreier seg om slike kvalifiserte endringer som kunne gjøre våpen farligere.

Saksøker vil anføre at det er bruken av våpenet som er farlig, ikke våpenet i seg selv. Andre rifler kan også lett ombygges til våpen under minstegrensen. For eksempel var det før ikke registreringsplikt for hagler som kunne sages av til et enda farligere våpen.

Saksøker viser til at hensynet til harmoni i regelverket tilsier at når endringen til heldempede rifler er positivt angitt i våpenforskriften § 4 annet ledd siste setning, så kan ikke samme endring være i strid med våpenloven § 8 tredje ledd.

POD sitt nåværende rundskriv i pkt. 3.6.7 viser myndighetenes egen oppfatning. POD hadde da behov for å komme med en klargjøring av hva som er en vesentlig endring.

Saksøker vil anføre at rundskriv ikke har rettskildemessig vekt i denne saken. Rundskriv er en intern instruks til underliggende politidistrikt om hvordan POD forstår bestemmelsene. Reelle hensyn kan heller ikke vektlegges på linje med lovens forarbeider og rettspraksis.

Fordelen med Alm sine våpen har medført ca 6 000 ombygginger til heldempede rifler. Faren for kriminell bruk av disse våpnene er minimale, idet andre våpen lett kan ombygges og skjules. Selv en elgrifle kan på enkelt vis demonteres og skjules om man ønsker det.

En rimelig tvil om hvordan våpenforskriften og våpenloven skal forstås kan ikke gå utover saksøker. Saksøkte sitt syn i saken har store samfunnsmessige konsekvenser. Det legges vekt på den allminnelige rettsoppfatning blant våpenbrukere.

Politiet har også vært kjent med ALM sin virksomhet med ombygging av våpen siden 1987. Etter kjennelsen i Dalane forhørsrett fra 1987, leverte politiet de beslaglagte våpnene tilbake til ALM. Etterpå har ALM solgt en rekke slike våpen til polititjenestemenn, anslagsvis mellom 50 – 100 stk.

Demokratiske spilleregler tilsier at staten må gå veien om en lovendring og forskriftsendring. Det fremgår tydelig av klagevedtaket at POD har bygget på et spinkelt grunnlag når det i vedtaket er funnet nødvendig å bygge på tre ulike svake grunnlag for vedtaket om tilbakekalling av ALM sin bevilling.

Alm har ikke vært klar over at ombyggingen er ”ulovlig”, idet han har ikke vært kjent med POD sine rundskriv. Alm bygget på forståelsen i Dalane forhørsrett sin kjennelse fra 1987. Selv om man forutsetter at saksøkte sitt syn på at ALM sin ombygging har vært i strid med tidligere regelverk, må det legges avgjørende vekt på at denne ombyggingen er i samsvar med gjeldende regelverk. Retten må bygge sin avgjørelse på situasjonen på domstidspunktet, ikke hvordan det en gang har vært.

Saksøker vil anføre at han ikke har drevet sin virksomhet uten nødvendig børsemakerbevilling.

Forskriften til børsemakerbevilling skulle ha en overgangsordning til ny våpenforskrift trådte ikraft. Imidlertid ble det ikke vedtatt tilstrekkelige overgangsregler for de som hadde slik bevilling og måtte tilpasse seg den nye våpenforskriften. Utvalget som skulle lage forslag til ny våpenforskrift hadde kort tid til dette arbeidet, men arbeidet trakk ut og reglene var ennå ikke på plass like før forskriften skulle tre i kraft. Det ble derfor en utsettelse på overgangsordningen. Det er klart at en rekke børsemakere ikke kunne legge ned sin virksomhet som følge av forsinkelsen til det nye regelverket var på plass.

Saksøker har gitt en troverdig forklaring på dette punkt og har forholdt seg slik som mange andre børsemakere. PD rundt omkring i landet har praktisert dette regelverket ulikt, og flere PD har ikke foretatt seg noe til det nye regelverket var kommet på plass. POD bygger derfor på et uriktig faktisk grunnlag i sitt vedtak. Det var til slutt JD som måtte gripe inn og pålegge POD å lage en overgangsordning.

Børsemakere rundt hele landet har hatt en felles oppfatning om at så lenge regelverket ikke var på plass, kunne de fortsette sin virksomhet som før. Det gjelder minst 30 – 40 børsemakere. Den samme oppfatning hadde blant annet både Rogaland og Agder

politidistrikt. ALM har derfor opptrådt i samsvar med det som ble klart kommunisert av bransjeorganisasjonen og Rogaland PD.

Det var en egen overgangsordning for børsemakere som var registrert i Foretaksregisteret. Der kunne man etter søknad gis slik bevilling.

Etter saksøkers syn foreligger det to tolkingsalternativer i dette spørsmålet. Første alternativ er de som drev børsemakervirksomhet før overgangsordningen skulle søke om ny bevilling etter den nye forskriften. Det andre alternativ er de som drev børsemakervirksomhet skulle legge ned sin virksomhet i 2006 og søke etter ny forskrift som trådte i kraft 01.07.2009. Det er klart at første alternativ må velges.

ALM erkjenner at virksomheten er drevet i en periode uten bevilling, men det er i henhold til praksis som er utøvet av en rekke børsemakere slik overgangsreglene ble gitt. POD har også bare sanksjonert overfor ALM, ingen andre i bransjen. Dette er myndighetsmisbruk, sterkt urimelig, usaklig forskjellsbehandling og er tatt utenforliggende hensyn.

For det tilfellet at retten kommer til at ALM har handlet i strid med våpenforskriften § 4 annet ledd og våpenloven § 8 tredje ledd, er det reelt sett ikke tre grunnlag som hver for seg gir adgang til tilbakekalling av bevillingen som POD hevder i sitt klagevedtak. Dersom ett av grunnlagene i POD sin avgjørelse svikter, må det også ha konsekvens for vedtakets gyldighet.

ALM har også vært i en unnskyldelig rettsvillfarelse etter Dalane forhørsretts kjennelse fra 1987 hvor politiet leverte de beslaglagte våpen tilbake til ALM. Politiet har etterpå ikke foretatt seg noe før nærværende sak ble igangsatt. ALM har drevet sin virksomhet i 25 år hvor både lensmann på stedet og RPD hele tiden har hatt kunnskap om ALM sin virksomhet med ombygging av rifler.

Etter dette vil det være sterkt urimelig og et uforholdsmessig inngrep å inndra bevillingen til ALM.

### **Saksøkerens påstand**

1. Politidirektoratets vedtak av 06.09.2010 oppheves.
2. Saksøker tilkjennes sakens omkostninger.

## Saksøktes påstandsgrunnlag

POD sitt klagevedtak er tvistegjenstand i saken. Vedtaket bygger på tre forskjellige grunnlag, som hver for seg er tilstrekkelig for vedtaket om tilbakekalling av ALM sin bevilling som våpenhandler. Saksøkte forstår at vedtaket er inngripende overfor saksøker, men samtidig plikter den som har bevilling å følge regelverket på dette området.

Saken reiser tre hovedspørsmål.

For det første er det spørsmål om hvordan skal man måle lengden på våpen.

Saksøker sin forståelse av våpenforskriften § 4 annet ledd siste setning som unntaksregel for heldempede rifler er ikke riktig.

Saksøkte viser til rundskriv om hvordan våpen skal måles. Disse er retningslinjer til tjenestemenn som utøver myndighet på området om hvordan de skal håndheve bestemmelsene.

Dalane forhørsretts kjennelse fra 1987 og senere rundskriv forutsetter at våpen med påmontert lyddemper skulle måles uten denne, jf rundskriv G 126/92. Folk i våpenbransjen, som Stein Otto Alm, måtte være kjent med at POD ikke ville tillate at lyddemper skulle medregnes ved målingen av våpen.

ALM får standard rifler fra sine leverandører. Når ALM endrer disse våpnene til heldempede rifler, er det ikke gitt opplysninger om disse endringene til offentlig myndighet.

Våpenforskriften § 4 annet ledd har som hovedregel at lyddempere ikke skal medtas i målingen av lengden av våpenet. Bestemmelsen kan by på tolkingstvil, men den må leses i sammenheng med andre bestemmelser i våpenforskriften for å finne det riktige tolkingalternativ.

Utgangspunktet er at våpenforskriften § 2 definerer ulike typer våpen etter den fysiske lengden på disse. Våpenforskriften § 4 første ledd regulerer hvordan denne lengden skal måles. Det fremgår av første ledd andre setning at på våpen som har påmontert kolbe som enkelt kan slås eller felles inn, skal våpenets totallengde måles med kolben innslått og eller innfelt. Når man leser våpenforskriften § 4 annet ledd tredje setning fremgår det at våpen med påskrudde deler som kan fjernes, skal måles uten påskrudd del. Siste setning må derfor forstås som heldempet rifle hvor den påmonterte lengden på løpet ikke kan endres av bruker av våpenet.



Hva er en heldempet rifle? Utgangspunktet er at Alm mottar standardrifler til ombygging. En vanlig brukers oppfatning er at lyden dempes i hele lengden av løpet, mot normalt hvor en lyddemper er påmontert foran munningen på løpet. Lyddemping forutsetter en innretning foran munningen. ALM har laget en løsning med kortere innvendig pipe som borres hull i, og lyden dempes med tykkere utvendig løp. Når ALM sin løsning for "heldempet rifle" medfører at løpet kan demonteres for vedlikehold, kan ikke denne delen medregnes lengden på løpet.

Saksøkte viser til at misbruk av korte og demonterte rifler kan være farlig. ALM har bygget om ca 6 000 rifler. Skal ALM ha tillatelse til dette, må også andre produsenter kunne gjøre det samme med andre typer fullkalibrerede rifler eller geværer. Bestemmelsen må derfor forstås med den forutsetning at heldemping er en integrert del som ikke skal kunne tas av. Da blir sammenheng med regelen om at deler som kan monteres av og på løpet ikke skal regnes med i lengden på våpenet.

Dersom våpenforskriften skal forstås slik som ALM hevder, vil det medføre at andre produsenter må ha samme vilkår. Det kan ikke være slik at lyddempere påmontert foran løpets munning ikke skal regnes med ved måling av lengden på løpet, mens lyddempere som er påmontert foran løpet inne i den heldempede riflen skal tas med. Risikoen for misbruk av kriminelle er den samme ved begge løsningene.

Saksøkers tolkingsalternativ av våpenforskriften § 4 annet ledd vil klart favorisere ALM sitt produkt. POD sitt tolkingsalternativ vil medføre lik praktisering overfor alle aktører i denne næringen.

Konklusjonen er at POD sin forståelse av våpenforskriften § 4 annet ledd er riktig. Det medfører at ALM ikke har adgang til å omsette disse våpnene.

For det andre reiser saken spørsmål om ALM har anledning til å ombygge det enkelte våpen, jf våpenloven § 8 tredje ledd.

ALM har bygget om rifler på følgende måte:

- Kappet løpet
- Dreiet ned et løp
- Boret hull i løpet
- Satt en utvendig lyddemper formet som et løp i to deler

Det fremgår av forarbeidene til våpenloven § 8 tredje ledd (Ot.prp.nr.3 (1977-78 pkt. 2.4 s. 6) at vesentlige endringer av våpenet som avsaging av løpet eller kolben rammes av bestemmelsen. Avskjæring av riflens løp er derfor i kjerneområdet for bestemmelsen. Det fremgår også det samme av Inst.O.nr.19 (1977-78) at det er særlig tenkt på rifler ....der løpet og/eller skjeflet er saget av. Stortingskomiteen sluttet seg fullt ut til lovforslaget.

Dette forbudet om vesentlig endring rammer uavhengig av om våpenet er registreringspliktig.

Videre fremgår av POD sine rundskriv at ALM sine endringer av rifler rammes av dette forbudet i våpenloven § 8 tredje ledd.

Som eksempel vises også til Asker og Bærum tingrett sin dom av 22.04.2002 (TAHER-2002-136) hvor retten legger til grunn at den som innehar eller eier skytevåpen som er vesentlig endret, må etter våpenloven § 8 tredje ledd ha tillatelse fra politimesteren.

ALM sine ombygginger av rifler krever derfor politimesterens tillatelse for hver enkelt rifle.

Etter kjennelsen av Dalane forhørsrett, kom POD med klar beskjed om hvilke endringer som ikke var tillatt etter våpenloven § 8 tredje ledd. ALM har heller ikke gitt beskjed til politimesteren om at våpnene ble ombygd. Det er rettskildesituasjonen etter nevnte kjennelse som er interessant i saken.

Våpenloven § 8 tredje ledd stiller ikke krav om endring fra en til to håndvåpen osv som ALM hevder. Bestemmelsen må sees i sammenheng med hvordan våpen defineres etter lengden som følger av våpenforskriften § 2 og § 4.

Konklusjonen er at ALM sine ombygginger til heldempet rifle krever politimesterens sin tillatelse for hvert enkelt våpen.

For det tredje reiser saken spørsmål om ALM har drevet sin virksomhet uten nødvendig børsemakerbevilling.

Det er ikke avgjørende hva som har vært praksis i det enkelte politidistrikt. ALM fortsatte sin virksomhet, og fra 01.02.2006 ble det nye regler.

ALM plikter til enhver tid å oppfylle vilkårene for å være børsemaker. ALM var i likhet med andre i bransjen klar over betingelsene i overgangsreglene som varte i perioden 2003 – 2006. Det er ingen grunn til å kritisere POD. Det er sendt ut informasjon om overgangsreglene, slik at alle hadde god tid til å innrette seg etter disse.

Saksøkte viser til begrunnelsen i RPD sitt vedtak av 21.07.2010 om tilbakekalling av ALM sin bevilling, noe POD opprettholdt i sitt klagevedtak av 06.09.2010. ALM fortalte ingen ting om sin manglende bevilling til RPD.

Konklusjonen er at å ha drevet virksomhet med manglende børsemakerbevilling over lang tid gir grunnlag for inndragning av bevillingen som våpenhandler.

Saksøkte vil tilbakevise at det er myndighetsmisbruk i saken. POD har nøye vurdert forholdsmessigheten i vedtaket. Det er noe forvaltningsorganet har plikt til å gjøre, men ved rettslig prøving av saken skjer det ingen overføring av denne vurderingen til domstolen.

ALM kan når som helst søke om ny bevilling.

### **Saksøktes påstand**

1. Staten v/Justisdepartementet frifinnes.
2. Staten v/Justisdepartementet tilkjennes sakskostnader for tingretten.

### **Rettsens vurdering**

Saken gjelder spørsmål om Politidirektoratets vedtak av 06.09.2010 om tilbakekall av ALM sin bevilling som våpenhandler er gyldig.

POD viser til at ALM har fått utstedt bevilling etter våpenloven § 16 til å drive handel med skytevåpen, våpendeler og ammunisjon. I medhold av våpenloven § 35 kan bevillingen kalles tilbake hvis innehaveren ikke lenger fyller vilkårene til å drive handel med skytevåpen eller reglene for utøvelsen av bevillingen blir overtrådt. Bestemmelsen gjelder tilbakekall av handels- eller tilvirkingsbevilling. Bevillingen kan tilbakekalles dersom bevillingshaver overtrer reglene som gjelder for bevillingen eller når vedkommende bevillingshaver ikke lenger viser seg skikket, f.eks. ved alvorlige lovovertridelser.

Utgangspunktet for domstolens sin kontroll av forvaltningens vedtak er om vedtaket er gyldig eller ikke, ikke om resultatet er rimelig i det enkelte tilfellet. Saksøker anfører at klagevedtaket er ugyldig, fordi POD tolker gjeldende bestemmer uriktig. POD har derfor ikke materiell kompetanse til å treffe klagevedtak med et slikt innhold.

Partene er enige om at ALM kjøper inn ulike typer salongrifler for ombygging og videresalg av såkalte "heldempede rifler". Ombyggingen skjer ved at geværløpet kappes av og løpets munning gjenges slik at det skrues fast med demperens første del. Den andre delen av demperen skrues på den første delen av demperen, og dette kan gjøres uavhengig om demperen er festet sammen med geværløpet. Salongriflen fremstår som et vanlig våpen etter ombyggingen, med den endring at den påmonterte lyddemperen ser ut som et geværløp av grovere dimensjon. Ombyggingen skjer for å dempe lyden av skuddet. Det har flere praktiske fordeler, for eksempel er smellet så lite at det ikke skremmer bort vilt/fugl eller er til sjenanse for naboer. Videre kan våpenet brukes uten behov for hørselsvern.

Under politiets kontroll hos ALM ble våpnene målt med dette resultat :

- Løpslengden med heldemper på riflen Brno 452 er 448 millimeter, og selve løpet måler 287 millimeter.
- Løpslengden med heldemper på riflen Browning T-bolt er 472 millimeter, og selve løpet måler 260 millimeter.
- Løpslengden med heldemper på riflen Ruger 10/22 er 525 millimeter, og selve løpet måler 299 millimeter.

Samtlige geværløp uten lyddemper er altså under 300 millimeter. Løpslengden med lyddemper varierer fra 448 millimeter til 525 millimeter. Partene er enige om at lyddemperen lett kan demonteres og at våpnene kan brukes uten lyddemper.

Retten bemerker at POD sin begrunnelse for tilbakekalling av bevillingen gjelder tre overtredelser som hver for seg er vurdert som så grove at tilbakekalling av bevilling som våpenhandler bør skje. Retten leser klagevedtaket slik at POD legger avgjørende vekt på at ALM har foretatt vesentlig endringer av våpnene i strid med våpenloven § 8 tredje ledd. Bestemmelsen lyder slik:

*”Den som vil foreta en vesentlig endring av et skytevåpens karakter eller beskaffenhet, eller som eier eller innehar skytevåpen som er vesentlig endret, må ha tillatelse fra politimesteren. Dette gjelder også skytevåpen som er nevnt i § 5”.*

Våpenloven § 8 fikk dette tredje leddet i forbindelse med endringsloven av 23.06.1978 til våpenloven. Hva som er en vesentlig endring av skytevåpenets karakter eller beskaffenhet, er ikke nærmere definert i lovens bestemmelser, og retten må derfor tolke lovens ordlyd med bakgrunn i andre rettskilder.

Retten bemerker at bestemmelsen må tolkes i samsvar med lovens formål og de overordnede hensyn som gjør seg gjeldende når skytevåpen er i private hender. Dette hensynet ble også vektlagt i Høyesteretts dom gjengitt i Rt-2004-1723:

*”Justisdepartementet fremhevet i Ot.prp.nr.74 (1996-1997) på side 3 at den overordnede målsettingen for forslag til lovendringer ville være å forebygge ulovlige handlinger og ulykker ved bruk av skytevåpen. Det ble vist til at Norge hadde lange tradisjoner med sivil bruk av skytevåpen, blant annet i forbindelse med jakt og konkurranseskyting, og at en stor andel av befolkningen var eier av våpen til slik bruk. Departementet var opptatt av « at kontrollsystemene ikke må bli en unødvendig belastning for de lovlydige og ansvarsbevisste våpeneiere » (side 3). Men de spesielle risikomomentene, både ved uforsiktig bruk og ved at våpen kunne komme i hendene til kriminelle, gjorde det rimelig at den lovlydige våpeneier ble pålagt klare plikter, blant annet med hensyn til oppbevaring.*

*På side 23 uttales at en kontroll med privat oppbevaring av skytevåpen og ammunisjon ville « kunne ha et stort sikkerhetsmessig potensiale »”.*

Selv om denne saken gjaldt politiets adgang til å kontrollere oppbevaringen av skytevåpen hos den som oppbevarer skytevåpen, er det etter rettens vurdering samme overordnede hensyn som gjør seg gjeldende ved forståelsen av våpenloven § 8 tredje ledd. Retten bemerker at det er et klart samfunnsmessig behov å forebygge ulovlige handlinger og ulykker ved bruk av skytevåpen. Av hensyn til politiets behov for kontroll av skytevåpen - som vesentlig endres mens de er i private hender - bør rekkevidden av bestemmelsen derfor ikke tolkes innskrenkende.

Retten bemerker at forarbeidene til endringsloven av 23.06.1978 til våpenloven, jf Ot.prp. nr. 3 (1977-78) pkt. 2.4, Endring av skytevåpen, er meget klar i dette spørsmålet:

*”Ved forøvelsen av enkelte straffbare handlinger har gjerningsmannen benyttet seg av eller hatt i hende skytevåpen hvis beskaffenhet og karakter har vært vesentlig endret. Det tenkes særlig på rifler og haglgeværer hvor løpet og/eller skjftet er blitt saget av. Haglgevær med avsaget løp er ytterst farlig våpen når de blir anvendt på kloss eller nært hold. Departementet mener at det bør føres kontroll med endringer av skytevåpen som kan karakteriseres som vesentlige”.*

*”Merknader til de enkelte bestemmelser i lovutkastet.*

*Til § 8.....*

*Etter tredje ledd må den som vil endre vesentlig skytevåpen eller eie eller inneha skytevåpen som er vesentlig endret, ha tillatelse fra politimesteren. Bestemmelsen kommer kun til anvendelse på vesentlige endringer av våpenets karakter eller beskaffenhet, så som for eksempel avsaging av løpet og/eller skjftet på rifler og haglgevær”.*

Under Stortingets behandling av lovendringen uttalte justiskomiteen følgende i Inst.O.nr.19 (1977-78):

*”Departementet gjer framlegg om innhenting av løyve for den som vil gjera ein større endring av karakteren til eit skytevåpen eller eige eller ha eit slikt våpen. Her er det særleg tenkt på rifler og haglgevær der løpet og/eller skjftet har vore saga av. Haglgevær med avsaga løp er ytterst farleg våpen når dei blir brukt på kloss eller nært hold*

*.....*

*Til § 8*

*Nemnda er samd i den nye 3. leden om forbud mot vesentlege endringar av skytevåpen uten løyve frå politimeisteren. Nemnda ser denne regelen som svært viktig da den gjev forbud mot endring av ikkje registreringspliktige våpen som omhandla i § 5, altså også forbud mot å saga av skjefte og løp på hagler”.*

Forarbeidene til denne lovendringen viser derfor at denne bestemmelsen rammer særlig nedkorting av geværløp som i nærværende sak. Bestemmelsen rammer alle typer rifler og haglgevær, og gjelder uavhengig av om våpenet er registreringspliktig eller ikke.

Retten vil se nærmere på hvordan forvaltningen har praktisert denne bestemmelsen. I Justisdepartementets rundskriv G – 183 /83 om ”Vesentlig endring av et skytevåpens karakter eller beskaffenhet. Våpenloven § 8, 3. ledd (623)” opplyses det følgende om denne bestemmelsen:

*”Når det gjelder avkapping av geværpipe eller tilpassing av kolbe antar departementet at ikke enhver forandring kan kalles vesentlig endring av våpenets karakter og beskaffenhet. Følgende endringer av pipe og kolbe antas å kunne foretas uten politiets tillatelse:*

- 1. Inntil 10 cm. avkorting av pipe, dog slik at den ikke blir kortere enn 55 cm.*
- 2. Mindre tilpassing/avkorting av kolben for å gjøre våpnet skikket for brukeren – forutsatt at dets krakter av gevær ikke endres.*

*Ved endringer utover det som er nevnt foran under punkt 1 og 2 kreves altså politiets tillatelse.”*

I Justisdepartementets rundskriv G – 126/92 til våpenloven med endringer og våpenlovens forskrifter uttalte departementet i pkt. 2.2.2 at ”Lyddempere faller ikke under betegnelsen pipe.”, og følgelig skulle lyddemperen ikke inngå i måling av pipelengden. I pkt. 3.4.3 fremgikk det følgende om våpenloven § 8 tredje ledd :

*”Departementet antar at denne bestemmelsen omfatter nedkorting av geværpipe slik at pipen blir kortere enn 55 cm målt fra våpenets støtbunn, og avkorting av kolbe utover mindre tilpasning for å gjøre geværet skikket for brukeren”.*

I rundskriv G -142/92 om ”Innførsel og erverv av militært preget skytevåpen” sier Justisdepartementet at:

*”Dersom person som har tillatelse til å eie slikt våpen bytter til kort pipe eller innfellbar kolbe kan det bli å betrakte som vesentlig endring av våpenets karakter eller beskaffenhet, jfr. våpenlovens §8, 3. ledd. Det vises ellers til Justisdepartementets rundskriv G - 126/92 av 15.09.92 okt. 3.4.3”.*

I rundskriv G – 155 / 93 om Våpen –Rettelser og ajourføring av samlerundskrivet (G-126/92) opplyste Justisdepartementet følgende:

*”Minimumslengde på geværpiper;*

*I sammenheng med at det ikke er tillatt med nedkorting av geværpipe til mindre enn 55 cm, vil departementet minne om at det som hovedregel heller ikke skal gis ervervstillatelse for hagler/rifler som har løp kortere enn 55 cm. Det kan imidlertid gis dispensasjon i tilfelle det foreligger særlige grunner”.*

Justisdepartementet opplyste i rundskriv G – 80 / 94, Våpen –Tillegg til samlerundskriv (G-126/92) følgende:

*”Minimumslengde på geværløp:*

*Det vises til tidligere skriv om minimumslengde på geværløp. Departementet har forelagt spørsmålet for Direktoratet for naturforvaltning og Norges jeger- og fiskerforbund.*

*Når det gjelder hagler opprettholdes kravet om minimumslengde på løpet på 55 cm. Det er således ikke tillatt å erverve hagler som har kortere løp, og det er heller ikke tillatt å korte ned løpet til under 55 cm.*

*Når det gjelder jaktrifler skal minimumslengden være 47 cm. Man følger her standard løpslengde for riflemodeller som er tillatt brukt til jakt. Det kan gis dispensasjon til kortere jaktrifler til hundeførere med ettersøkningshund, som skal bruke våpenet ved sporing av skadeskutte dyr.*

.....

*Justisdepartementet understreker videre at bestemmelsen i våpenforskriftene Del 1 litra B, punkt 2 siste ledd om erverv av geværpipe uten politimesterens tillatelse, utelukkende gjelder ved utskifting av piper m.a.o. piper som skiftes fordi de er slitt, ødelagt el. Bestemmelsene om utskifting av piper uten politimesterens tillatelse kommer derfor bare til anvendelse ved utskifting av identiske piper. Bestemmelsene forutsetter således at utskiftingen ikke medfører en vesentlig endring av skytevåpenet. En slik vesentlig endring krever politimesterens tillatelse etter våpenloven § 8, 3. ledd”.*

I rundskriv 2009/009 om Retningslinjer for politiets behandling av våpensaker” opplyste POD følgende om denne bestemmelsen:

*”3.6.7 Vesentlig endring av et våpens karakter.*

.....

*Direktoratet antar videre at denne bestemmelsen også omfatter nedkorting av geværpipe slik at pipen blir kortere enn lovlig lengde. Det gjelder uavhengig av våpenets lovlige totallengde. Pipelengden måles i henhold til bestemmelser fastsatt i våpenforskriften § 4”.*

Etter rettens vurdering sier alle disse rundskrivene at nedkorting av geværløp kan vurderes som vesentlige endringer av våpenets karakter eller beskaffenhet som nevnt i våpenloven § 8 tredje ledd. Retten bemerker at rundskrivene er direktiver til underliggende organ - som

landets politidistrikter - om hvordan gjeldende regelverk skal praktiseres. Retten er ikke enig i saksøkers syn på betydningen av denne rettskilden, idet ALM hadde en klar foranledning til å orientere seg om hvordan regelverket skulle praktiseres på sitt eget virksomhetsområde.

For eksempel har Asker og Bærum tingrett i sin straffedom av 22.04.2002 (TAHER-2002-136) lagt til grunn følgende:

*”Retten finner ikke spørsmålet om tiltalte hadde våpentillatelse til haglgeværet relevant i saken. Det er et selvstendig krav i våpenloven om at den som innehar eller eier et skytevåpen som er vesentlig endret, må ha tillatelse fra politimesteren, jf. våpenloven § 8, tredje ledd. Slik tillatelse foreligger ikke, og retten finner at det beslaglagte våpenet er vesentlig endret ved at løpet er saget av slik at det bare måler 45 cm. Retten viser til forarbeidene til endringsloven av 23. juni 1978 nr. 69, jf. Ot.prp.nr.3 (1977-1978), pkt. 2.4. Med « vesentlig endring » har lovgiver særlig tenkt på rifler og haglgeværer hvor løpet og/eller skjeflet er saget av. Retten finner dette avgjørende i nærværende sak selv om ikke hele løpet til den beslaglagte haglen er saget av. Retten er av den oppfatning at den foretatte avsagingen gjør haglgeværet til et vesentlig farligere våpen, særlig dersom det blir brukt på nært hold”.*

Ut fra formålet med bestemmelsen i våpenloven § 8 tredje ledd, finner retten at ALM har foretatt en vesentlig endring av våpenets karakter eller beskaffenhet. Retten viser til at lyddemperen foran geværmunningen enkelt kan demonteres, slik at for eksempel kriminelle lettere kan skjule våpenet innenfor jakker eller lignende. Retten kan derfor ikke se at spørsmålet om hvordan våpenet skal måles i henhold til våpenforskriften § 4 annet ledd, med eller uten lyddemper, kan ha særlig betydning for forståelsen av våpenloven § 8 tredje ledd. Men retten vil likevel vise til at samtlige geværløp er under 300 millimeter på ALM sine heldempede rifler, det vil si under minstemålet på 400 millimeter som følger av våpenforskriften § 2.

ALM har anført at salongrifler er mindre farlig enn mange andre skytevåpen, og at alle våpeneiere greier å kutte geværløpet selv. Reelt sett er dette en argumentasjon for hvordan regelverket bør være på dette området, noe retten ikke kan ta stilling til. Retten kan heller ikke se at Dalane forhørsretts kjennelse om opphevelse av et straffeprosessuelt beslag hos ALM får rettslig betydning i nærværende sak. Den gang ble beslaget vurdert ut fra andre lovbestemmelser, og etterfølgende rundskriv viser klart at nedkorting av geværløp rammes av bestemmelsen, særlig når lyddemperen på heldempet rifle lett kan demonteres.

På bakgrunn av ovennevnte mener retten at POD har tolket våpenloven § 8 tredje ledd korrekt slik at Alm sine ombygginger av salongrifler til heldempet rifle krever tillatelse fra politimesteren.



Den næringsdrivende har en selvstendig plikt til å orientere seg om regelverket innenfor sitt virksomhetsområde. Lovens forarbeider og forvaltningspraksis er klar på forståelsen av våpenloven § 8 tredje ledd. Retten finner da at ALM ikke har vært i unnskyldelig rettsvillfarelse.

Retten viser til at ALM har foretatt vesentlige endringer av ca 6 000 våpen i løpet av en periode på nærmere 25 år, uten å innhente nødvendig tillatelse fra politiet for hvert enkelt våpen, jf våpenloven § 8 tredje ledd. Retten kan ikke se at det foreligger noe grunnlag for å hevde at vedtaket om å tilbakekalle ALM sin bevilling som våpenhandler er sterkt urimelig, vil være et uforholdsmessig inngrep eller inneholder andre alvorlige skjønns mangler. Retten bemerker at viktige samfunnshensyn tilsier at den som innehar bevilling som våpenhandler må vise nødvendig lojalitet til regelverket, og eventuelt avklare med offentlig myndighet om det skulle være tvil om forståelsen av bestemmelser på dette området. ALM kan dessuten søke om ny bevilling, og samtidig opplyse om at heretter vil virksomheten søke om særskilt tillatelse til endring av hvert enkelt våpen.

Retten er enig med saksøkte i at denne begrunnelsen alene gir grunnlag for tilbakekall av bevillingen som våpenhandler etter våpenloven § 35, som nevnt i klagevedtaket.

Om resultatet av POD sitt vedtak er rimelig kan som nevnt retten ikke prøve.

På bakgrunn av ovennevnte resultat finner retten ikke grunn til å ta stilling til de øvrige anførsler i saken.

Staten, v/Justis- og politidepartementet, blir derfor å frifinne.

### **Sakskostnader**

I forføyningssaken ble sakskostnadsspørsmålet utsatt til avgjørelse samtidig med hovedsaken. Denne saken ble som nevnt hevet fordi saksøker frafalt kravet. Saksøker har da vunnet saken, jf tvisteloven § 20 – 2 annet ledd.

I hovedsøksmålet har saksøkte fått fullt medhold i saken, og har derfor vunnet denne saken, jf tvisteloven § 20 – 2 første og annet ledd. Det følger da av tvisteloven § 20 - 2 første ledd at saksøkte har krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten.

Retten har etter en konkret og reell vurdering kommet til at ingen av unntakene i tvisteloven § 20 - 2 tredje ledd a) til c) kommer til anvendelse i nærværende sak. Retten viser til at saksøker også har endret påstand og påstandsgrunnlag fra stevning til under hovedforhandlingen.

Ass. regjeringsadvokat Stabell har fremlagt sakskostnadsoppgave i forføyningssaken og hovedsøksmålet i overensstemmelse med kravene i tvisteloven § 20 - 5. Oppgaven viser totale kostnader på henholdsvis 16 800 kroner og 42 230 kroner, hvorav 8 230 utgjør reiseutgifter for partsrepresentant og prosessfullmektig.

Advokat Staalesen har ikke hatt innsigelser mot oppgaven.

Etter en samlet vurdering finner retten utgiftene nødvendige og forsvarlige.

På denne bakgrunn tilkjennes saksøker totalt 59 030 kroner i sakskostnader.

Oppfyllelsesfristen settes til 2 uker fra dommens forkynnelse, jf tvisteloven § 19-7.

I tillegg kommer rettens gebyr ved behandling av saken.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist. Grunnen er stort arbeidspress.

## SLUTNING

1. Staten v/Justis- og politidepartementet frifinnes.
2. Alm Våpen & Villmark AS betaler staten v/Justis- og politidepartementet sakskostnader med 59 030 – femtinitusenogtretti – kroner innen 2 – to – uker fra dommens forkynnelse.

I tillegg kommer rettens gebyr ved saken.

Retten hevet

Svein Eikrem

Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

## Rettledning om ankeadgangen i sivile saker

Reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 om anke til lagmannsretten og Høyesterett regulerer den adgangen partene har til å få avgjørelser overprøvd av høyere domstol. Tvisteloven har noe ulike regler for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger.

Ankefristen er én måned fra den dagen avgjørelsen ble forkynt eller meddelt, hvis ikke noe annet er uttrykkelig bestemt av retten.

Den som anker må betale behandlingsgebyr. Den domstolen som har avsagt avgjørelsen kan gi nærmere opplysning om størrelsen på gebyret og hvordan det skal betales.

### Anke til lagmannsretten over dom i tingretten

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. En dom fra tingretten kan ankes på grunn av feil i bedømmelsen av faktiske forhold, rettsanvendelsen, eller den saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen.

Tvisteloven oppstiller visse begrensninger i ankeadgangen. Anke over dom i sak om formuesverdi tas ikke under behandling uten samtykke fra lagmannsretten hvis verdien av ankegjensstanden er under 125 000 kroner. Ved vurderingen av om samtykke skal gis skal det blant annet tas hensyn til sakens karakter, partenes behov for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket eller ved behandlingen av saken.

I tillegg kan anke – uavhengig av verdien av ankegjensstanden – nektes fremmet når lagmannsretten finner det klart at anken ikke vil føre fram. Slik nekting kan begrenses til enkelte krav eller enkelte ankegrunner.

Anke framsettes ved skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Selvprosederende parter kan inngi anke muntlig ved personlig oppmøte i tingretten. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater inngir muntlig anke.

I ankeerklæringen skal det særlig påpekes hva som bestrides i den avgjørelsen som ankes, og hva som i tilfelle er ny faktisk eller rettslig begrunnelse eller nye bevis.

Ankeerklæringen skal angi:

- ankeinstansen
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hvilken avgjørelse som ankes
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det krav ankesaken gjelder, og en påstand som angir det resultatet den ankende parten krever
- de feilene som gjøres gjeldende ved den avgjørelsen som ankes
- den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
- de bevisene som vil bli ført
- grunnlaget for at retten kan behandle anken dersom det har vært tvil om det
- den ankende parts syn på den videre behandlingen av anken

Anke over dom avgjøres normalt ved dom etter muntlig forhandling i lagmannsretten. Ankebehandlingen skal konsentreres om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet og tvilsomme når saken står for lagmannsretten.

#### Anke til lagmannsretten over kjennelser og beslutninger i tingretten

Som hovedregel kan en *kjennelse* ankes på grunn av feil i bevisbedømmelsen, rettsanvendelsen eller saksbehandlingen. Men dersom kjennelsen gjelder en saksbehandlingsavgjørelse som etter loven skal treffes etter et skjønn over hensiktsmessig og forsvarlig behandling, kan avgjørelsen for den skjønnsmessige avveiningen bare angripes på det grunnlaget at avgjørelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan bare ankes på det grunnlaget at retten har bygd på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelsen, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig.

Kravene til innholdet i ankeerklæringen er som hovedregel som for anke over dommer.

Etter at tingretten har avgjort saken ved dom, kan tingrettens avgjørelser over saksbehandlingen ikke ankes særskilt. I et slikt tilfelle kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Anke over kjennelser og beslutninger settes fram for den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anke over kjennelser og beslutninger avgjøres normalt ved kjennelse etter ren skriftlig behandling i lagmannsretten.

#### Anke til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Slikt samtykke skal bare gis når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. – Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta til behandling anker over *kjennelser og beslutninger* dersom de ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller den i det vesentlige reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelse og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.